

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.,
negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Bajaiak a miniszterelnök- nél és az igazságügy- miniszternél.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1911. március 14.

A bajaiaknak és az ottani környéknek rég táplált és teljesen jogosult óhaja, hogy a tőlük elvett törvényszéket visszakapják, ugylátszik, előbb-utóbb teljesedni fog. A politikai helyzetnek és a törvényalkotásnak mai kedvező pillanata alkalmas arra, hogy ezt az ügyet Baja város javára dülőre vigye. Ezt tudják és érzik a bajaiak s ezért minden követ megmozgatnak, hogy jogaik visszaszerzése iránt megindult mozgalom sikerrel járjon. Számban és tekintélyben hatalmas küldöttséget menesztettek a miniszterelnökhöz és az igazságügyminiszterhez, akik azt ma fogadták. A miniszterek válasza teljesen megnyugtatók.

A küldöttséget Szemző főispán vezette. Részt vettek benne: báró Vojnits István, gróf Teleki József, Latinovits Pál, báró Podmánczy Ferenc, Szutrély Lipót, Vojnits Dániel apát, dr. Hegedüs Aladár kir. tanácsos polgármester, Értl József, Koller Oszkár főszolgabíró, Tománovits György, Hallosy Kornél, Szommer József, Bereczkó Dénes, Szedresy Károly jegyzők, Meskó tanácsnok, dr. Nemes József, dr. Klenáncz Ferenc, dr. Lemberger Ármin, dr. Szirmay Viktor, dr. Csihás József, dr. Dömötör Kálmán, Hetényi Pál bíró, Pető Lajos szerkesztő, Makray gyógyszerész, Löwinger igazgató, Szász János, Schwartz József, Rotschild Béla, Csernay ipartestületi elnök, Csernák Mihály, Csernák József.

A küldöttség tagjai a Szabadságtéren levő Országház-kávéházban gyülekeztek. Onnan Szemző főispán és Hegedüs polgármester vezetésével az igazságügyminiszteriumba mentek, ahol Székely Ferenc miniszternek adták elő kérelmüket.

Szemző Gyula főispán rövid beszéde után

Dr. Hegedüs Aladár polgármester ismertette a kérelmet, miközben átnyújtotta a dr. Lemberger Ármin által az ő közismert jeles tollával szerkesztett memorándumot. A polgármester mindenekelőtt üdvözölte a minisztert a polgári perrendtartás megalkotása alkalmából. Majd előadta a város évtizedes vágyát. A szóbeliség és közvetlenség nagy áldásait — ugymond — csak akkor élvezheti a jogkereső nép teljes mértékben, ha a törvényszékek nincsenek túlterhelve. Túlterheltség tekintetében a szabadkai törvényszék második helyen áll. Ez, valamint a költségek és a nagy veszteség, mely a bajaiakra és a környékre háramolnak, teszik szükségessé, hogy kérelmüket előadják. Ha valaha, úgy most van az ideje, hogy a Bajától elvett törvényszék visszaállíttassék. A város a multban gócpontja volt a kulturának, kereskedelemnek és iparnak. A jövőben is ez akar maradni. Ezt a

helyzetét csak úgy biztosíthatja, hogy a törvényszéket visszakapja.

Majd előlépett Latinovits Pál nyug. főispán, a regőcei kerület képviselője s hosszabb, ügyesen csoportosított érvekkel telített beszédben kelt a bajaiak védelmére. Felszólalása azonos azzal a beszéddel, melyet a miniszterelnökhöz intézett s melyet alább szószerint közlünk.

Az igazságügyminiszter ezeket válaszolta:

Székely Ferenc: Tisztelt uraim! Én is az igazságügy történeti fejlődésén kezdem. És itt egy kis correctioit kell tennem. Horváth akkori igazságügyminiszter azért szervezett annak idején 105 törvényszéket, mert azt hitte, hogy a szóbeliségnek érvényt szerez. De miután ez sok nehézségekbe ütközött, tervét félrevetette s így a törvényszékek létszámát is apasztani kellett. Apasztotta is *negyvennel*. A helyzet időközben változott; a polgári perrendtartás, mely a szóbeliségre és közvetlenségre van alapítva, megalkottatott. Most már az új törvényszékek föllállítására is gondolhatunk. Kétségtelen, hogy céltudatos jogszolgáltatás föltétele a törvényszékek közelsége. Igaz az is, hogy ha közel van a bíróság, hát olcsóbb s megkönnyíti a jogkeresők helyzetét. De miután most már a járásbírók hatásköre nagyobb, hát egy-egy járásbírósg tulajdonképpen egy *kis törvényszék*, úgy hogy a törvényszék csak főlebbviteli bíróság.

A többi szempont, tisztelt uraim, most már praktikus és pénzkérdés. Elődeim, különösen Plósz Sándor már visszaakarták állítani a bajai törvényszéket, de a város akkor telek és pénzkérdés dolgában nehézségeket támasztott. Akkor tehát két ok volt. Nem volt szóbeliség s nem volt megfelelő terület. Az egyik ok megszűnt. A szóbeliség megvan. Vajjon megvan-e az épülettel kapcsolatos föltételek? (Felkiáltások: Megvannak! 300.000 koronát szavazott meg a város!) Ez uraim, nem sok. (Felkiáltások: *Adunk többet is!*) Egy, a céljainak megfelelő épület 800.000—1.000.000 koronába kerül. Nem tudom, hogy önöknél milyenek a viszonyok. De azt tudom, hogy mindenütt, ahol az állam épít, drágák a telkek, drága az építkezés. Minden drága. Legjobb, ha a város maga építi a törvényházat. (Felkiáltások: *Megtesszük! Ebbe is belemegyünk!*) A mostani költségvetésben 2 millió korona van fölvéve ilyen célra. Ez az összeg a már megállapított négy törvényszéknek se elég. Az állam tehát újabb kiadásokba nem bocsáthat.

Ha igaz, hogy a szabadkai törvényszék munkával túl van terhelve (Fölkiáltások: *Igaz! A statisztikai adatok bizonyítják!*) s ha Baja város a költségekre vonatkozó föltételeknek megfelel, akkor a magam részéről szívesen támogatom ügyüket. (Éljenzés.) Igérem, hogy a memorándumot komoly tanulmány tárgyává teszem. Néhány nap múlva a komoly kérvényező jegyzékét ugyanis vizsgálat tárgyává tesszük, a akkor az Önök kérelmével is foglalkozunk, esetleg kiküldünk valakit Bajára a viszonyok köz-

vetlen tanulmányozása végett. Ismételtelen kijelentem, hogy az ügyük iránt jóindulattal viseltetem. (Lelkes éljenzés.)

Szemző főispán ezután bemutatta a miniszternek a küldöttség tagjait, akikkel hosszasan elbeszélgetett.

Majd báró Vojnits István rövid, de rendkívül meleg szavakkal pártolta az ügyet.

Az igazságügyminisztertől a miniszterelnökhöz ment a deputáció. Gróf Khuen Héderváry a nagy fogadóteremben hallgatta meg a bajaiak kérelmét. Itt is Szemző főispán, Hegedüs polgármester és Latinovits Pál ismertették a kérelmet. Latinovits Pál ezt a beszédet intézte a miniszterelnökhöz:

Latinovits Pál: Nagyméltóságú miniszterelnök ur! Kegyelmes uram! Mint a szomszédos regőcei kerület országgyűlési képviselője, úgy a regőcei, mint a bácsalmási kerület közönsége és annak képviselője: Szutrély Lipót nevében is teljes mértékben csatlakozom, Baja város közönségének igazságos kérelméhez, kérve 70.000 lakos nevében, hogy a bajai törvényszék, mely annak idején — őszintén kimondom — teljes igazságtalanul vétetett el — újból visszaállíttassék.

Hogy Nagyméltóságod teljes tiszta képet nyerjen a törvényszék annak idején való megszüntetésének okairól és annak felállítására szükségéről, kell hogy a dolog historikumát előadjam, s erre nézve leszek bátor Nagyméltóságod drága idejét rövid időre igénybe venni.

Baja város a mult század 50-es és 60-as éveiben a dunamelléki kereskedelmi városok között egyik legelső helyen állott. Bács-Bodrogvármegye évenkénti középtermése 4 millió métermázsza buza, ugyanannyi tengeri és zabtermése közül ezen terményekből legalább 1—1 millió métermázsát szállított el a bajai kereskedők részéről vízi úton, mivel akkor Bácskában még nem voltak vssutak. A hetivásárokon való gabonaforgalom akkoriban óriási méretű volt, s így természetesen a kereskedelem és ipar is teljesen virágzott, mert a legtöbb kocsi, amely gabonát hozott eladásra, kereskedőtől és iparosoktól az árukat és iparcikkeket nagy mértékben vásárolta. Hozzájárult ezen nagy forgalomhoz a 60-as évek végén föllállított kir. törvényszék, amely a bajai lakosságnál szintén jelentékeny forgalmat eredményezett, mert a regőcei és bácsalmási járás jogkereső népe ügyes-bajos dolgaiban ott gyakrabban megfordulván, pénzét Baján hagyta. (Ugy van!) De mint derült égből a menykő, úgy tudult hirtelenül a szerencsétlenség özőne erre a jobb sorsra érdemes városra. 1871-ben megnyitott az alföld—fiumei vasut, mely Szabadka és Gombos közti vidékből Szabadkát és Bajmokat, a gabonaforgalmáról híres két helyet hódította el Bajától. S miután a szerencsétlenség nem jár egymagában, következett a második katasztrófaszerű esemény: a bajai törvényszék megszüntetése. Az akkori kormány helytelenül fölfogott takarékosági szempontból 40 törvényszék megszüntetését

határozta el. Ezek közt — sajnos — Baja is volt, melyet a kalocsai törvényszékek vetettek össze, hogy tudniillik melyiket szüntessék meg. Akkoriban Kalocsának nagybefolyású érseke, az elhunyt Haynald Lajos volt, ki az advárnál persona gratissima lévén és a politikai körökben, mint a delegáció elnöke óriási befolyással bírván, természetesen, hogy a szegény bajaiak huzzák a rövidebbet, dacára annak, hogy a bajai törvényszék nagyobb forgalmu volt, mint a kalocsai.

Eszünk ágában sincs, hogy Kalocsa ellen izgassunk: csupán a pusztá tényeket regisztráljuk. Kalocsának maradjon meg a törvényszéke, de a quod uni justum alter egum elvénél fogva reklamáljuk elvett jogainkat.

Baja azóta a mindenkor kormányoknál iparkodott ezeket a jogokat visszaszerezni, de igyekezete kárba veszett, s sajnálattal vagyok kénytelen konstatálni, hogy Baja a kormányok részéről meglehetősen mostoha elbánásban részesült. Pedig ez a minden ízében magyar érzelmű város megérdemelte volna, hogy jobban pártolják, mert nemcsak a fővárost kell pártolni, mely ugyanis erős és hatalmas, hanem vidéki emporiumokat is kell teremteni és fejleszteni. (Ugy van!)

Dicsőségesen uralkodó királyunk jelszava: »Justitia regnorum fundamentum.« Eme szép jelszót bizonyára lelkére köti tanácsosainak is. Azért jöttünk mi is ide, hogy igazságot kérjünk Baja város és környéke részére. Az annyi esztendő méltánytalan bánásmódot hozza helyre a magas kormány azzal, hogy Baja városának törvényszékét, mely a város és környékének életbevágó érdeke, mielőbb visszaadja. Ismervén Nagyméltóságodat, nagy a bizalmunk, hogy ügyeinket támogatni fogja. (Éljen.)

A miniszterelnök, akinek minden szava a bácskaiak iránt érzett meleg szeretetet és őszinte jóindulatot fejezte ki, ezeket válaszolta:

Gróf Khuen Héderváry Károly: Tisztelt uraim! Éppen jó, megfelelő időpontban jöttek. Helyesen hangsúlyozta ő méltósága és a polgármester ur, hogy a perrendtartás életbeléptetése a legjobb alkalom, hogy óhajuk teljesüljön. A törvénynek éppen az a célja, hogy gyorsan szolgálja az igazságot, hogy olcsón és közvetlenül bonyolítsa le az ügyeket. Ami az Önök kérelmét illeti, Bács megye, is így Baja város különleges helyzete és még inkább szükségessé teszi, hogy az az elv,

A Jupe-culotte.

Wien, 1911. március 12.

Bizonyságom az Ég, hogy nem írnék erről a modern divathóbortlóról, ha a végzetem nem sodor ilyen forradalmi körbe, ahol éppen a jupe-culotte ellen tüntettek. Mi közöm nekem — gondoltam — ahhoz, ha egy hölgynek az a bogara támad, hogy ő ma szoknya helyett nadrágot visel? A társadalom azonban egészen más véleményen van és ezt a véleményét oly alakban adja tudtára azoknak, akik az ellen vétenek, amilyenbeni kitörés csak suszterinasoknak vagy napszamosoknak volna megbocsátható. Odanyulnak a végső, de egyúttal a legradikálisabb eszközhöz és védekeznek ellene úgy, hogy tisztességes, békéi szerető hölgy ezerszer is meggondolja, míg a párisi divatnak ezt a torzszülöttjével maszkirozza női vonásait. A legnagyobb, eddig ritkán látott utcai botrányok játszódnak le a városok egész sorozatában a szoknyanadrág miatt és élclapok, kávéházi beszélgetések, riporteri intervjuk miről is szólnának másról, mint a zsüpp-külottról.

Forradalom van. A divat terén tört ki ezuttal a forradalom. Levetették műveltségüket, modorukat azok, akik megdöbbenéssel nézik már az ujkori Páris szörnyprodukcióit olyanok ellen, akik levetették, vagyis inkább, akik levetni akarták a nő — értsd a nő! — azt az isteni vonását, mely őt a teremtések koronájává teszi. A forradalom most ezuttal egyenlő jogosultság-

mely az új törvénybe le van fektetve, ott teljesen érvényesüljön. Az embernek az az érdeke, hogy igazságát mielőbb megkapja. Azért, gondoltam, nemcsak indokolt, hogy Bajának törvényszéke, de bizonyos tekintetben kötelességszerű is, mert Baja méltán ragaszkodhatik követeléséhez, hogy a tőle elvett törvényszéket visszakapja. Az, hogy a törvényszéket akkor miért vették el, ma nem lehet irányadó. (Tetszés.) Ma megváltoztak a viszonyok, még pedig az önök kérelme javára. (Éljen.) Nekünk arra kell törekednünk, hogy elsősorban *oda állítsuk az új törvényszékeket, ahol már azelőtt is voltak ilyenek.* (Lelkes éljenés.) A másik célunk, föladatunk pedig az, hogy a *vidéki városok pozícióját emeljük, erősítsük.* (Zajos tetszés és éljenés.) Jóllehet természetes dolog, hogy minden állam fejlessze a maga fővárosát. De ezen mi magyarok túl vagyunk. Fővárosunkkal annyi mindent tettünk, hogy a saját lábán állhat már. Most a vidékkel kell törődnünk; és pedig nemcsak igazságszolgáltatási, hanem közgazdasági vonatkozásban is. (Tetszés.)

Ha az idegenek hozzánk jönnek, hiába gyönyörködnek a szép, hatalmas fővárosban, ha néhány kilométernyire távolabb fejletlen, százalmas külsejű városok táruznak eléjük. (Tetszés.)

Az önök kérelme jogos, s így természetesen támogatni fogom azt. (Hosszantartó, lelkes éljenés.)

A miniszterelnök azután bemutattatta magának a küldöttség tagjait azután visszament a dolgozószobájába.

Majd báró *Podmaniczky* Endre orsz. képviselő Baja város nevében megköszönte *Latinovits* Pálnak, hogy érdekekben oly erőteljesen exponálta magát, köszönetet mondtak még gróf *Teleki* Józsefnek, aki kijelentette, hogy mindenkor készséggel áll rendelkezésére a bajaiaknak és a környéknek.

Latinovits Pál végül báró *Vojnits* Istvánnak mondott köszönetet, hogy nagy befolyását az ügy érdekében érdemesítette.

Dr. Pávlovits Simon

Szinte hihetetlen, hogy az a délczeg, erőteljes férfiú, aki néhány nap előtt duzzadó egészséggel járt közöttünk, már az anyaföldben nyugosza örök álmát. A kérélnthetetlen halál orvul támadta meg s gyorsan végzett vele. A híres orvostanárak nagy tudása és a szerető híves gondos ápolása mitsem használt, a derék, jó embert nem lehetett a haláltól megmenteni.

gal birkózik. A józanok, a természetesek, a tisztá bíráló képességűek, az anti modern divatnak, a férfi jogait féltő házassémberek erősebb nemű képviselői és a józan eszű nők az egyik párton és a föltünési viselkedésben szervező nő, az emancipálni akaró suffragette féle alakok, a már divat terén megfékezhetetlen divatbáb, a másik oldalon. Ki lesz a győztes? Kérdés, de én merem állítani, hogy az előbbieket azok. Mert kizártnak tartom, hogy az ilyen francia agylágyulási históriák ragadosakká válnának és megbolondítanák őt ország hölgyközönségét.

Legyen azonban elég a praeludiumbol! Talán az ujságok révén tudják Önök is, hogy Bécsben ma volt az első verseny. Lőverseny. Aki foglalkozott sporttal, az bizonyára tudja, hogy a *Trabrennen in Wien* első premier vasárnapja nagy szó. Nagy hűhóval jár az ilyesmi, tekintve, hogy a bécsi (de a budapesti se külön) nagy bolondja a lősportnak, de inkább a bukmekereknek. Ezrivel vándorolnak az emberek, hogy a még tulajdonában levő őt koronát elveszítse. Kell-e még ennél nagyobb multság? Drukkol őt percig, a starttól a Siegig, és ezért fizet 5 koronát. Ha nem is eszik estére vacsorát, de »megette« az *Interval Bt* és szívesen koplal az Isteni rendelt pihenő ünnepnapján. A nyeremények néhanapján elő szoktak fordulni, de azok is csak veszteséggel vannak egybekötve, tekintve az utána szokott autotaxiást, vacsorázást és a többi. Egyszóval nagy bolondságokkal jár a lőverseny. A *Trabrennplatz* a Praterben színültig megtelt. Szép rendjén megkezdődik a játék. Start. A lovak mennek, mint a

Dr. *Pávlovits* Simon elhunytá óriási vesztesség a bács megyei közéletre. Az a nagy munkakerő, tökéletes szaktudás, lázas ügybuzgalom, lelkiismeretes tevékenység, mely őt és közszereplését jellemezte, aligha pótolható. Mint ember és orvos egyaránt kiváló, elsőrendű volt. Minden lépésével, intézkedésével, cselekedetével tiszteletet és elismerést biztosított a maga számára. Eszméiért, céljaiért, mely mindég összhangban állottak a nép érdekeivel, a közjával — tűzbe ment. Nem ismert akadályt, ha arról volt szó, hogy a reá ruházott föladatot teljesítse. Hivatásának híven, becsületesen felelt meg. Szinte imponált azzal a móddal, ahogyan a reá bízott közügyeket végezte. A közegészség ügyeért többet tett, mint valamennyi előde együttvéve. És ha ezen a téren mégse tudott olyan ideális állapotot teremteni, amelyet óhajtott, ennek nem ő hanem más közéleti jelenség az okai.

De nemcsak mint a közügyek harcosa, hanem mint ember is érdemes volt a szeretetre és tiszteletre. Jó szívének, nemes lelkének melegét sokat érezték. Ha valaki, úgy ő szolgált reá azokra a kitüntetésekre, melyekkel az uralkodó elhalmozta. A királyi tanácsosság és a Ferencz József rend lovagkeresztje méltó férfiúnak jutott.

Elhunytá méltán kelt őszinte részvétet, nagy fájdalmat legszélesebb körben. Emlékét kegyelettel fogják őrizni mindazok, akik komoly, hasznos becsületes munkásságát máltányolni tudják.

Baja város báró Vojnits Istvánról.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, 1911. március 10.

Baja város e hó 8-án tartott közgyűlésén méltóan ünnepelték báró *Vojnits* Istvánt litkos tanácsossá történet kinevezése alkalmából.

Dr. *Hegedüs* Aladár indítványára elhatározták, hogy báró *Vojnits*ot monstre küldöttséggel üdvözljk.

Dr. *Werner* Adolf főgimnáziumi igazgató az indítványt támogatván, gyönyörű beszédben méltatta a bárót. Ezeket mondta:

»*Vojnits* István báró mindig exponált pártember volt, jó és balsorsban egyaránt rendíthetetlen híve a 67 es alapnak, aki mindig tevékeny szerepet játszott a megyei és országos politikai küzdelmekben. S ha a magyar politikai küzdelmekre gondolunk, nem jut e eszünkbe a hunok harca, amely országgyűléseinkben s a megyei és városi közgyűléseken annyiszor megismétlődik? A hunok harca, amelyben nem folyik ugyan vér, de súlyos sebeket osztogatnak és kapnak, a hunok harca, amely megőrli legjobbainkat?

karikacsapás és utána már olvasható, hogy győztes az 5, 2, 12. És olvasható az arcokról, hogy ismét győzedelmeskedett a vágy, a szenvedély. Szomorú arccal bandukolnak azok, akik csak annyi pénzzel jöttek ide ki, hogy egyszer megteszik a *Schönbrunner Preis-t*, ezental vagy semmi, vagy nyereség. De az csak egy pillanatig tart. Már a következő pár percben jönnek más új lovak, és ezekre folyik a tipp, mint az előttin. Ennek is olyan a vége. Csalódás vagy öröm...

Egyszerre csak nagy láрма a 2 koronás hely felől. A pálya kellős közepén nagy tolongás, összefutkozás. Nagy és kis női kalapok, a félcilinderek erdejéből ki-kicsillag a bácsi *Wachmann*nak ezüstös sisakja. Mi van ott? Talán verekednek a győztes ló miatt? Vagy letartóztattak egy zugbukmékert? A következő perc meghozza a feleletet.

— A Hosnrock! A Hosnrock! Hallatszik mindenfelől.

Nevetés. Röhögés. Vicc, goromba élcek. Rendőri kísérettel jön a jupe-culotte viselője. A tömeg, a sziklódzó, türelmetlen tömeg ellen kell védeni ezt a hölgyet, aki volt oly vakmerő és levetni merte az Isteni adott szép természetét és lábbal tiporja azt, ami őt nővé teszi, ami rajta kívánatos, imádni való. Levetette a szemérmét, a titokzatosságot és ezt nem tűri a tömeg. A tömeg még józan, védekezik a csunya ellen. És ez ellen az öntudatlan kapálódzás ellen rendőri szem és kéz kell. Talán ilyesmi után vágyódnak ezek a hölgyek? Rendőri asszisztálás mellett fizetett 8 koronát és elvándorolt a tiz

Az ilyen harcokban, aki a küzdők élén áll, szerezhethet nagyon jó barátokat és híveket, de egyúttal engesztelhetetlen ellenségeket is.

S bár Vojnits István báró sohasem alkudott meg a körülményekkel s a közélet harciban mindig ott küzdött az első sorban, mégis neki lelkes, vezérűkhöz ragaszkodó hívein kívül csak politikai ellenfelei vannak, de ellenségei nincsenek. Ellenfelei, kik megbecsülik benne azt a férfit, aki politikai eszményeitől soha egy pillanatra sem tántorodott el s akinek csak erős politikai hite, meggyőződése van, de önző érdekei nincsenek.

S ha igaz, hogy minden politikus annyit ér, amennyi hasznot tud hajtani a köznek, akkor csak a legnagyobb tisztelettel tekinthetnek politikai ellenfelei is Vojnits István báróra, aki ifjú korától kezdve a maga érdekeit nem keresve, önzetlenül szolgált megyéjének és hazájának.

Vojnits István báró közéleti pályájának ez a sajátsága, de meg Baja város törvényhatósági bizottságának a múltban is mindig tapasztalt politikai érettsége nyújtja nekem a reményt, hogy a mi ünnepünkbe disszonáns hang nem vegyül.

S ünnepünkkel még melegebbé tehetik azok a szép emlékek, amelyek az ő bajai főispánsága idejéből élnek a lelkekben s az a jóakarata, a mi városi ügyeink iránt való meleg érdeklődés s a szeretet, melyet Vojnits István báró főispáni székéből magával vitt s amelyet az idő és a távolság nem tudott meggyöngyíteni. S vajjon kiknek eshetik jobban egy előkelő befolyású politikusnak jóakarata és pártfogása, mint éppen nekünk, bajaiaknak, akiknek keserű tapasztalataik lehetnek, mennyire magunkra vagyunk hagyva, mikor városunk fejlesztésére vonatkozó vágyainknak, törekvéseinknek, terveinknek megvalósításáról van szó?*

Március 15. Zomborban.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1911. márc. 15.

A magyar szabadság születésének évfordulóját ez idén is nagy ünnepély keretében ülte meg Zombor város hazafias közönsége. Részt vett benne majdnem valamennyi hatóság és testület.

Délelőtt 9 órakor a kath. templomban nagy mise volt.

10 órakor megkoszorúzták *Schweidel* József szobrát. Ez alkalommal a Polg. Casino dalárdája a Szózatot és Hymnust énekelte.

Délután a városházán folytatódott az ünnepség.

A dalárda a szózatot énekelte.

koronás helyre. Nyilván abban a hiszemben, hogy ott az intelligens elem csak békét fog hagyni a szoknyanadrágjának.

Csalódott a hölgy. Még nagyobb a zaj itt. Erős megjegyzések kísérik az utját.

— Gratuliere! Frau Herr! (Gratulálok! Hölgy ur!)

— Na wie gehts Herr Hosenrock?!

— (Na hogy van szoknyanadrág ur?)

— Prüj, ez gyalázat! — vélte egy magyar uriember a háta mögött.

Végül bérkocsiban kereste a távot. De a löverseny elvesztette az aktuálitását. Nem figyel már senki oda. Mindenki a Hosenrockról tárgyal. A barátom, szintén egy bácskai erős polemiába keveredik egy étezebb bécsi asszonnyal.

— Mi köze az uraknak ahhoz, ha ez a hölgy nadrágba jön? — így az asszony.

Válasz vagy tiz oldalról jött. A fele magyar volt. Ráismertem a névelőkről.

— Weil das Dame nicht der Hosen tragen soll! — stb.

Nevettem rajta, de szomorkodtam, hogy éppen a magyarok annyira zajognak a löversenyekért.

Boldog vagyok, hogy egyjupe-culotte skandálnak is én voltam a tanuja, legalább részt vettem egy forradalomban, amelyről beszámolhatok késő esetleges unokáimnak.

Volt egyszer egy nap, a bécsi Trabrennen megnyitó vasárnapján volt . . . Március 12. 1911. Hál Istennek, hogy elmúlt!

Groll József.

Majd fölállt *Vértesi* Károly, az állandó bizottság elnöke s eme szép, magasan szárnyaló beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

Tisztelt ünneplő közönség! Az évjárás robogó szekere, s a homokóra halk surrogásával egyképpen suhan, illan el az idő, de azért e napon a mi kegyeletünk, évről-évre, az idők végéig nőttön nő.

Nagy Isten! Nagy emlékeztetőül, nagy idődben, a mi jelentőséges nagy időnknek mára 63-ik évi forduló napjához jutottunk. Távlatkörben látjuk azt. Ami gyorsan tűnő időnkéül, csak a legendás hősök álma rövidebb a földanya ölében.

Es szólo télen itt vagy ismét szépséges március hónapja, szabadság szent napja, nekünk, tavaszi hangulatban lévő magyaroknak, évről-évre visszatérő szent idő, mely a feltámadás ünnepevé is válsz azért, hogy lágy fuvalmaddal rügyet, lombot, fakasztasz a szabad természet ölen és kicsalod a föld üregeiből a megszámlálhatatlan sok teremtményt.

De te szép március, nekünk vörös betűs évforduló napja, azért is jössz, hogy a hazafiakat össze seregeltetve, megnyisd a sziveinket, a hazafias érzéseket megmozdítsd a lelkünkben, feltárd az elménket a kegyeletes igék felfogására, befogadására és megindítsd az akaratunkat, hazafias, honfi és honleányi jó dolgoknak az elkövetésére, amilyeneknek egyike: a magyar védő egyesületi iparpártolás. Ilyen és hasonló jószágos cselekvésekből, teljek meg lelkünknek az öröme.

A fegyveres nagy békében, egyensúlyozottabbak a lelkek s az emberek, rájőzanodva, nem harcolnak már öldöklő fegyverekkel, mert napjainkban az elmelelnek áthatóbb éle van, mint a kiköszörült ércnek. Mig ez kopik, addig az, tanulmánnyal, folyton-folyvást élesztül.

Szavak ma már nem kergetnek harci riadóba, inkább csendes munkásságra ösztönöznek. A törvénykönyv és a féltő gonddal örzött jog, erősebb, mint a fegyver, ha eltíporják, sem szűnik meg, meg nem semmisíthető, de bár lecsendesült tekintettel nézve, megüljük azért a régi fegyverforgatás dicsőségét, hős magyar honvédeknek az emléket. Azokét is, kiket a lét Ura magas kegyelme, habár az élet sulya alatt össze-roppanva, homlokukra sok barázdát szántva, még a létben tart. De megüljük azok emléket is, akik abból, a létből kiosontak.

Megüljük, hogy hirdessük, soha el ne felejtjük, hogy milyen bátran, önfeláldozóan lelkes volt egykor a magyar.

Hozzája mérve tanulja, tudja meg a kor, töltük, róluk, hogy a szabadság eszméjének áramlata a lelkekben, megreszkettette az emberiség szívet, milyen nagy hódítást tett akkor, ungonberken, égbetörő, tomboló erővel, milyen nagy forrongást idézett elő akkor. Mágneses erővel húzott magához.

Erről beszélünk mi szívet átjáró hangon, erről ömlendez ez énekünk, az agyvelőkön áthatolva erről szavalunk mi országSZERTE, emelt szóval erről papolunk ma. Olyan érces hangon, mint a harangé.

A serlegbeszéddek is az ország szélében-hosszában erről a hazaszeretetről adnak, vernek visszhangot.

Törjön fel tehát a mi keblünkben is ez a hang, legyen lélekfakadás. Nem engedjük feledésbe menni a nagy időt. Nem. Elhomályosodni, elmosódni sem engedjük az emléket. Nincs lemaradás. Nincs.

Vigyük azért keresztül az emlékezetünket az immár legendássá vált nagy időkn, látó szemünkkel varázsoljuk elének a függetlenségi eszmék izzig-vérig örömetlen bajnokainak, harcosainak, csótáros lovagoknak, a nemzet lelkéből lelkedzett nagyoknak a képét. Elevedjenek meg legalább szoborban azok a deli hősök előttünk. Petőfi mondta, hogy »a forradalom története az én bibliám.«

Engedjük azért, hogy ma a szívünk közepéből áradjanak ki az érzések és onnét kisajdulva, szakadjanak fel. Mondjuk, amit annyi nemes lélek óhajtott: Jövel szent szabadság! Ebben telőződik a gondolatunk ma.

Ilyen gondolatokkal, eszmével, érzéssel, az ünneplő közönség szeretetét kérve, a márciusi ünnepelés tárgysorozatát áhitattal nyitom meg. (Zajos éljenzés és taps.)

Kaich Erzsike Ábrányi egyik alkalmi költeményét szavalta nagy hatással.

Lombos Alfréd evang. lelkész tartotta meg ezután ünnepi beszédét. Szónoki lendülettel méltatta a nagy nap jelentőségét, az események erőteljesebb mozzanatainak ügyes módon való föl-sorolásával.

Még *Csapó* Kálmán szavalt s a dalárda énekelte a Hymnust.

H I R E K.

A képviselőházból.

Csütörtökön az ujoncjavaslatot tárgyalták. A néppárt egyik katonaviselt embere: gróf Scher-Toss beszélt higgadtan és tárgyilagosan. Utána Huszár Ábrahám és Bathyány beszéltek.

A képviselők javarésze a folyosón tartózkodott. *Latinovits* Pál vaskos kötegü postáját nézte át; közben karzati jegyek után járt, hogy azokat *Rózsa* Dezső körzeti jegyzőnek rezerválja, ki azokat a maga és két miniszteri tisztviselő neje — közeli rokonai — számára kérte. A jegyek azonban kárba veszttek, mert a hölgyek — ez már asszonyi szokás — estéről reggelre jobbat gondoltak s mellőzték a képviselőházat. Gróf *Zichy* János közoktatásügyi miniszter, aki *Latinovits*ot messziről észrevette, feléje sietett s melegen üdvözölte fölépülése alkalmából. Majd *Kazy* József földmívelési államtitkár kereste föl, s hosszasan tanácskoztak a gazdasági egyet fogasztási szövetkezetének szomorú ügyéről. *Kazy* megmagyarázta *Latinovits*nak, hogy a kért 46000 koronányi segélyt miért nem adhatta meg a miniszter. Az okokat nem lehetett kifogásolni.

Közben megérkezett *Szutrély* Lipót is, aki keserű hangon panaszkolta, hogy a Vignházban előző napon előadott darab csalódásba ejtett őt és nejét. A szép asszony azonban csakhamar vigasztalódott, amennyiben kárpótlást keresett azokban az újdívatu, elegáns toilettekben, melyeket másnap egy előkelő cégnél megrendelt, s melyek a bajai korzon kétségtelenül feltűnést fognak kelteni.

Majd az ülésterembe vonult a bácskai gárda. *Zákó* Milán Balogh közokt. államtitkárral tárgyalta kerületbeli ügyekben; báró *Gromon* Dezső *Perczel* Dezsővel és *Rohonyi* Gyulával beszélgetett; gróf *Széchenyi* Emil pedig, akin a fölfujt összeférhetetlenség kellemetlen nyomai megse látszanak, gróf *Zichy* Jánossal diskurált behatóan.

Pénteken az elnök jelentette, hogy az összeférhetlenségi bizottság e napon fog tárgyalni gróf *Széchenyi* Emil ügyében. Gróf *Tisza* István már az ülés elején bejött a terembe s *Hegedüs* Kálmán halasi követ mellé ült, akivel az összeférhetlenségi esetre vonatkozó okmányokat tanulmányozta, hogy a délutáni ülés anyagára, lévén *Tisza* gróf a bizottság elnöke, már előre tájékozást szerezzen.

Latinovits Pál *Hazai* honvédelmi minisztert kereste, hogy a postások zenekara jeles vezetőjének, *Kraul* vaskuti földinknek egy méltányos ügyét dülőre vigye. A honvédelmi miniszter nem gördített akadályt a kérelem teljesítése elé.

Zákó Milán *Vojnits* Sándornál érdeklődött báró *Vojnits* hogyléte iránt; gróf *Széchenyi* Emil pedig a »hegy«-re vonult, nehogy azzal gyanúsíthassák, mintha ügyében a délután összeülő bizottság tagjait befolyásolja. *Slezák* Lajos az Országgyűlési Naplót lapozgatta, dr. *Falcione* Árpád pedig a délutáni ülésre kerülő ügy iratait tanulmányozta, hogy a referadájával baj ne legyen.

Szombaton már a korai órákban jártkelt a folyosón *Latinovits* Pál. Az igazságügyi minisztert kereste, hogy vele a bajai deputáció tisztelgése ügyében beszéljen. Dr. *Hegedüs* Aladár polgármester ugyanis arról értesítette, hogy a bajai urak nem a már előre megállapított és a miniszternek bejelentett hétfői napon, hanem csütörtökön jönnek Budapestre. Az igazságügyminisztert és *Rohonyi* államtitkárt ez a kitolás meg-lepte. A miniszterelnök se lett volna abban a helyzetben, hogy a küldöttséget ezen a

napon fogadja. Minderről értesítést kapott a polgármester s így a tisztelgés napját keddre tették.

Bent a teremben az unjoncozási javaslatokat olvasták harmadszor, majd kérvényeket és mentelmi ügyeket tárgyaltak. Az unalom ránehezedett a Házra. A honatyák szórakozás után néztek. Zákó Milán a karnat asszonyait nézte, Vojnits Sándor báró Gromon Dezsővel és Rohonyi Gyulával bácskai ügyeket tárgyalt, Latinovits Pál a hozzá érkezett kérelmek elintézési módját tervezte. Az eznapos postája közt volt Piukovich József volt orsz. képviselő levele is, aki (tudvalevően Apponyival utazott Amerikába) Chicagoból fejezte ki neki részvétét Ernő bátyja elhunytá alkalmából. Zsibory József pedig egymagában busult a farsang pusztulásán.

Hétfőn kezdődött a költségvetés tárgyalása. A referense dr. Hegedüs Loránt, a Ház egyik legképzettebb tagja volt, aki néhai édesatyjának hasonló állásban kifejtett zseniálisára emlékeztető hatalmas előadói beszédet mondott. Az üdvös reformokat célzó csillogó eszmék, az igazságos bírálat szokatlanul őszinte hangja, a pénzügyi kérdésekben való tökéletes jártasság és az elsőrendű szónoki tudás mindvégig lekötötte a Ház figyelmét. Ellenzék és kormánypart egyaránt helyeselt és éljenzett.

Jegyzetek.

A jövő színháza. Ép most olvastam el Molnár Ferencnek a Pesti Hirlapban írt Vasárnapi krónikáját, melyben a mai mozi, de már a főkéletesítettebbet látja a jövő színházának. És ebben talán igaza is lehet. A pénzsóvárság lázas sietséggel hajta a technika előhaladását, ha mindjárt a művészetek rovására is. Már sokat gondolkodtam azon, hogy a művészetek egykor kifognak szorulni az ember szellemi életéből s helyükbe a mesterséges, a technikai produktumok fognak kerülni, hogy azok gyönyörködtesék a lelkeket a képábrázolásban. A természetes, az eredeti, a közvetlen, a művészi szép nem fogja érdekelni a jövő emberét, ő csak az érdekesítő, a nagyszerű, az élükre állított jelenetek, az izgató, az érzéki gyönyörök után vágyik. Az eredeti, a lelkes ember helyébe a gépmember fog lépni. Egyszer diák koromban tanuja voltam egy olyan jelenetnek melyet sohasem felejték el. Egy vendéglő előtt mentem el, amikor egy durva zene hangjai ütötték meg a fületem. Megálltam s benéztem a nagy kirakat ablakon, s láttam két katonát: két őrmestert, amint egy zenélő óra előtt, a zene ütemére, merev katonai gyakorlatok formájára, mozgatták a testüket és tagjaikat. Ezt ők természetesen valami művészi menüt táncnak tartották, szóval mulattak. Mar akkor, mint diáknak, valami undorító érzés vett rajtam erőt, látva ezeket a minden szép iránti érzést nélkülöző emberi alakokat, aki kegy durva, izléstelen és érzéstelen óraszerkezetre járó masina hangjai, mellett mulatni tudnak. Magam előtt láttam a jövő embert, aki csak a hasznosat, az önérdéket, a testi vágyak kielégítését és az anyagi gyönyöröket hajszolja cserébe az eszményiért, a szépiért, a művészetért és a nemes lelkületéért. Ez az irany futja be ma már az egész társadalmat, ami szintén a modernizmus gyermeke. Ez adja meg a mozoknak a felvirágzását s teszi azokat rokonszenvesebbé a színháznál s így alaposnak látszik Molnár Ferenc jóslata, hogy a jövő színháza a mai moziból fog kifejlődni.

Pont.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügy-miniszter Eckert László újvidéki törvényszéki joggyakornokot az újvidéki járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

A palánkai főszolgabíró ünneplése. Sigmund Janos palánkai főszolgabírót — mint nekünk irják — a napokban lelkesen ünnepelték Dunabökényben, ahova Marton István állami intéző társaságában érkezett. Küldöttségek járultak eléje. Dicks Lajos jegyző meleg szavakkal üdvözölte őt, mint a komoly munka emberét. Ebédet is adtak tiszteletére, melyen több felköszöntőben méltatták érdemeit. Sigmund főszolgabíró talpraesett beszédben köszönte meg a szeretet és bizalom megnyilvánulását.

A csurogi jegyző fizetésemelése. Csurogi levelezőnk írja: A közel multban történt, hogy Csurog község képviselő testülete a min-

denkori községi jegyző fizetését 3600 koronára emelte. E határozatot a vármegyei törvényhatósági bizottság feloldotta oly megjegyzéssel, hogy a jelenlegi községi jegyzőnek személyi fizetésemelését nem gátolná. A törvényhatósági bizottsági határozat a képviselőtestület ülésén felolvastatott, mire a képviselőtestület Kékity József jegyzőnek egyhangulag évi 1200 korona drágasági pótlékot szavazott meg. Akik ismerik a községi jegyzők s általában a községi hivatalnokok helyzetét a képviselőtestületekben, nagyon jól tudják, hogy ezek fizetést, vagy bármi más anyagi áldozatokat csak igen ritkán és csakis a képviselőtestület véletlen jókedvében kaphatnak. Az a tény tehát, hogy Kékity József jegyző fizetését egymásután kétszer is javították, legszebb bizonyítéka annak, hogy a képviselőtestület elismeréssel adózik jegyzőjének buzgó munkálkodásáért, mellyel a község anyagi és kulturális felvirágoztatása terén már eddig is sok szolgálatot tett.

Megjutalmazott tanítónő. Mayer Frida dunacsébi róm. kath. tanítónő, a magyar nyelvnek, — németajku tanítványai közötti — sikeres oktatásáért, a br. Rudits-féle alapítványból 300 korona jutalombun részesítettett.

A Bács-Bodrog vármegyei jegyzői egylet március 19-én d. e. 11 órakor Zomborban a vármegyháza dísztermében közgyűlést tart.

Házasságok. Schuller-Bochi Guidó földbirtokos a napokban vette feleségül Ujvidéken Lovrekovits Marikát.

Földes Imre vasuti mérnök nőül vette Freund Elzát Zomborban.

Tóth Lajos Beregszászról eljegyezte Stamat Margitot Szabadkáról.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Felakasztotta magát. Idősb Berger József kunbajai lakos a napokban fölakasztotta magát. Halva találták meg.

Véres verekedés. Gyurgyovits György sztapári lakos úgy elverte Nikolits Máté kossuthfalvi földmivest, hogy életveszélyes sérüléseket ejtett rajta. Az eljárást megindították ellene.

Tűz egy iskolában. A kossuthfalvi ref. iskola padlásán tűz támadt. A zsindeyes tető le is égett. A lángok tovaferjedését azonban a gyors segély megakadályozta.

Halálozás. Theodorovits Dusán ószivácsi kereskedő e hó 12-én 50 éves korában meghalt. Harmadnap temették el a lakosság nagy részvételével. Az összes hatóságok és egyletek képviselve voltak. Az elhunyt, aki az ottani kereskedők egy vezéralakja volt, s a politikai életben is, mint a munkapárt elnöke jelentős szerepet vitt, köztiszteletnek örvendett. Nején, sz. Béli Zsófián kívül négy gyermeke és nagy rokonsága gyászolja.

Csőd Bezdánban. Loschitz A. Mór bezdáni cég ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnokká dr. Strasser Lajos zombori ügyvédet nevezte ki.

Megsült gyermek Hercegszántón. Bográn János klágyai béres — mint levelezőnk írja — a pécsi püspöki uradalom mohácsszigeti tanfolyán, 16 hónapos Mihály nevű fiát anyósához vitte, hogy felesége a szoptatástól könnyebben elválaszthassa, ha nem lesz a gyermek az édesanyja mellett állandóan. Az öreg anya szívesen fogadta gyönyörű kövér kis unokáját ápolás alá és azt maga mellett kicsike szobájában tartogatta, ahol a banyakemencéhez vaslapokkal ellátott takaréktűzhely volt építve, hogy ha főznek, ne kelljen a banyakemencébe fűteni, mivel a kis takaréktűzhely igen könnyen bemelegítette a szobáskát. A banyakemence padkján játszadozott a kis unoka, midőn egyszerre hirtelen hanyat esett a tüzes takaréktűzhely vas lapjára és így egész jobboldali combját és lábászárát egész hosszában összeégette. A megijedt nagyanya eleinte titkolta a dolgot, mivel nem akarta elszomorítani gyermekeit, illetve a szülőket, végre is a dolog napvilágra került, midőn a hiányosan ápolott fiucska borzasztó kínok között elhalt. A hatóság értesítette az esetről a bajai királyi járásbíróshoz, kinek soros vizsgáló bírāja, valamint a szabadkai kir. törvényszék vezető főügyésze a törvényszéki orvossal együtt a helyszínre kiszállottak. A boncolás kiderítette, hogy a halál okát megégés jobban mondva megsülés után bekövetkezett kimerültség okozta. A vizsgálat folyamatban van.

Öngyilkosság Dávodon. Pénzgyártó Nagy István 32 éves dávodi földmivest — mint levelezőnk írja — pénzgyártásért (társaival öt koronásokat gyártottak) vád alá helyezte a szegedi kir. törvényszék. E fölötti bánatában, valamint azért, mivel családtagjaival örökös viszálykodásban élt iszákossága és dologkerülése foly-

tán, elhatározta, hogy életének végét vet. Ezért Baján valamelyik bádogos mester nevében az egyik kereskedésben marólug oldatot szerzett s azt pálinka gyanánt felhajította. Természetesen a maró méreg az egész torkát, nyelöcsövét és különösen a gyomrát összemarta, fájalmában és a nagyfoku vérhányás miatt az utcán összeesett s az őt megtaláló dávodi rendőrök a dávodi községhezához, majd később lakására szállították. Egyben Dávod község eljárásága az esetet a szabadkai kir. ügyészséghez följelentette.

A palánkai ipartestület a napokban tartott közgyűlésén ekként alakította meg a tisztikart: Elnök: Hiel József. Igazgatóság: Hepp Miklós, Kapla István, Fischer Károly, Kopecky Nándor, Büchler János, Lunova Antal, Moschnitzka Ferenc, Willwohl János, Ditz János, Plavits György, Frei Antal, Schweisz József. Póttagok: Máriz Konrad, Hacker Mór, Janits Gyóka, Tiefenbach Lipót. Felügyelő bizottság: Mattes József, Prell Márton, Kühn Miklós. Póttagok: Gratis Ádám, Piller János.

A dunagözhajózási társaság személyszállító hajói már közlekednek. Budapest—Baja—Mohács már vasárnap megindultak a tavalyi menetrend szerint. A postahajójáratok, melyek Baját, Bezdánt, Apatint, Palánkát, Ujvidéket érintik. Az első postahajó e hó 22-én indul el Budapestről. Bajáról fölfelé e hó 24-én megy.

Vándorlók játéka. Gorjanacz István béregi születésű, de Dávodon péknél dolgozó péklegény szolgálatát kitöltve Béregre hazafelé ballagott. Utközben — mint levelezőnk írja — az egyik szalmakazal alján mély álomba merülve találta Wolinczky János bajai disznóherelőt. Pajkosságából sárral dobálta meg azt, mire az álmából dühösen felriadva a péklegényt késsével megfenyegetve roham lépésben a pék után iramodott. Már-már utólérte volna a péklegényt, midőn hirtelen kocsik jöttek, miknek láttára a páros futásnak az országuton vége szakadt. A péklegény azonban nem tudta elfelejteni és megbocsájtani a megszasztást. Midőn tehát a herelőmester Béreg községbe jutott, társaival őt megleste és jól elverte. Így végződött a vándorlók harci játéka.

A kiskéri »Önkéntes Tűzoltóegylet« a község lakosságának és a község intelligens társadalmának lelkes támogatása mellett megalakulván, saját pénztárá javára — mint levelezőnk írja — sikerült mulatságot rendezni, hogy ennek jövedelméből a még hiányos felszerelést beszerezhesse. Ez alkalommal nem mulasztotta el az alábbi adakozó uraknak hálás köszönetét ez uton tolmácsolni, kik következő fölülfizetésekkel az egylet felvirágoztatásához hozzájárultak:

Dr. Schneider Károly Kula 30 K, dr. Ormay Kálmán Kula 20 K, Mezey Zsigmond Kula 20 K, dr. Ott Ferenc Kula 15 K, dr. Buday Pál Kula, dr. Göttche Frigyes Kula, dr. Stiefmayer Károly Kula, dr. Hilkené Lajos Kula, Bár Béla Kula 10—10 K, Bétsch Jakab Kula, dr. Kurtz Henrik Kula, Knefely Nándor Kula, dr. Deák Béla Kula, Boberity Milán Kula, Pik és Társa Budapest 5—5 K, Vighardt József Kula 3 K 60 fill. Vighardt Ede Kula, dr. König Soma Kula 3—3 K, Korbay Pál Kiskér 2 K 60 fill. dr. Schmidt Oszkár Kiskér 2 K 20 fill. Dudás Fábian Kula, dr. Holländer Dávid Kula, Rottmüller Miksa Kula, Szeidl Nándor Ujverbász, Jahn Fülöp Borovits Auer Dávid és fia Budapest, Kellner Albert Budapest 2—2 K, Messik Péter Kiskér, Steiner Jenő Kiskér, Jahn Jakab Kiskér, Bechtold Jakab Kiskér 120—120 K. Hartman Fülöp Kiskér, Hütter György Kiskér 1—1 K, Lörinczy N. Kiskér, Brüker Keresztély Kiskér, Róth Dániel Kiskér 40—40 fill. Eisenlöffel Jakab Kiskér 20 fill., összesen 201 K 60 fill. Azon reményben, hogy a jövőben sem fogja anyagi nehézségekkel küzdő tűzoltó egyletünk iránti érdeklődését megvonni, maradunk hazafias üdvözléttel. — A parancsnokság.

Letartóztatott pénzhamisítók. Óbecséről jelentik: Rendőrségünk ügyes fogást csinált. Leleplezett egy pénzhamisító társaságot, amely 5 koronás ezüst és 20 koronás aranypénzeket gyártott. A sűrű rajtaérés és büntetés dacára is még mindig akadnak hiszékeny emberek, akik primitív gépekkel akarnak pénzt gyártani, hogy ilyen uton vagyonsodjanak. A pénzgyártók közül már három ismeretes. És pedig Goszpodinacsky Stévo óbecsei és Bazsalik Lénárt szintén óbecsei lakosok, akik egy aracsí szeb emberrel voltak társulva. Ez azonban megelőgelte a kétés munkát és dicsőséget és nem rég Amerikába hajózott. A fent nevezett kettőt a csendőrség letartóztatta. A pénzverő gépet Goszpodinacsky kertjében elásva megtalálták és elkobozták. A letartóztatott pénzverők azzal védekeznek, hogy még nem készítettek pénzt és nem hoztak hamis pénzt forgalomba. Ők inkább csak a pénzverő gépre jó vevőt kerestek és azon akartak nyereszkegni. Goszpodinacskyt és Bazsalikot a csendőrség beszállította a szegedi ügyészség börtönébe.

Mérgezés gyanúja miatt letartóztatva. A palánkai csendőrség följelentette az újvidéki kir. ügyészségnek özv. Thierl Józsefné ujalánkai asszonyt, mert az a gyanu merült föl ellene, hogy férjét, apósát anyósát megmérgezte. Nevezettek ugyanis közös háztartásban éltek egymással s íj, Thierl József 1910. november 24 én, id. Thierl József 1910. december 30-án és id. Thierl Józsefné pedig 1911. február 20 án halt meg s mindhárman hirtelen. Ezen gyors egymásután következő halálesetekre a nép sugdosni kezdett, hogy nem természetes halállal haltak meg. A csendőrség beleavatkozott s a falát gyanuok alapján följelentette Thierlnét.

KÖZGAZDASÁG.

A Honi fonóipar kötélverőgyár rt. Hódság. 1910-ben 221.652 K bruttó bevétellel dolgozott, az 1909. évi 198.936 K-val szemben. Ebből a tisztí fizetésekre és lakbérekre 36.145 (38.197), az üzemköltségekre 90.205 (119.369) K-t, az általános költségekre 40.001 (44.662), adóra 582 (841) K-t és kamatra 59.137 (50.912) K-t adtak ki, leírásokra pedig 80.848 (90.442) K-t fordítottak, úgy, hogy a veszteség az 1909. évi 217.734 K-ról 303.180 K-ra emelkedett. A mérleg szerint a gyárérték az 1909. évi 1.559.354 K-ról 1.811.916 K-ra, a gyártmány és anyag 559.359 K-ról 5571.005 K-ra, az adóok 215.559 K-ról 247.546 K-ra emelkedtek, az alapítási költségeket pedig 100.757 K-ról 19.000 K-ra csökkentették. A hitelezők 980.539 K-ról 1.000.039 K-ra az elfogadványok 177.421 K-ról 286.484 K-ra emelkedtek. Új tétel az értéksökkenési tartalék 196.005 koronával.

Az állatorvosok köréből. A földmiv. lésügyi miniszter Rohonyi Árpádot a zombori törvényhatósági főállatorvoshoz osztotta be, Tarján Lajos állatorvost pedig Zomborból Versecce helyezte át.

A béregi községi gazdakör alapszabályait a földmiv. lésügyi miniszter jóváhagyta.

Lépfene. Palánka, Topolya és Petróc községeken lépfenét állapítottak meg hivatalosan.

A rétek trágyázása. Hektáronként évi 80 métermáza széna- és sarjuterms alapul vétele mellett 17 kg. foszforsav, 64 kg. káii, 62 kg. nitrogén és 38 kg. mészt tartalmazó talajtól. E tápanyagokat pótolni kell, ha azt akarjuk, hogy a termés ne csökkenjen és a takarmány jósága ne szenvedjen. A legtöbb esetben úgy áll a dolog, hogy az istálló trágya szántóföldekre sem elég s abból a rétekre misem marad. A szántott barázdákban az istállótrágya fizikai talajjavítás utján hat, ami nagyjelentőségű, ellenben a réteken az lehetetlen, mert az istállótrágyának a talajjal való keveredését a fű akadályozza. Réteknél főfontosságú a foszforsavval és kálival való trágyázás, ellenben nitrogéntrágya csak sovány réteknél szükséges, mert a fűvek és pillangós növények nitrogént a levegőből vesznek fel. 400—500 kg. káliszuperfoszfáttal való őszi trágyázás 50—70 métermáza széna- és sarju-termésnövelést ad hektáronként, úgy hogy a 250—400 korona tiszta jövedelem nem ritkaság. A réteket tehát dus trágyázás utján megfelelő tápanyagokkal ellátni minden esetben nagyon jól kifizeti magát. (Gazdasági tanácsadó.)

Szerkesztői üzenetek.

D. T. Baja. Eljuttattuk hozzá.

S. V. Jánoshalma. Köszönjük a figyelmztetést, de egyelőre nem változtathatunk a dologon.

H. Z. Palánka. Báró Gromon Dezső már nem lakik a Hungáriában. A képviselőházba cimezze.

Gy. B. Zombor. Valamennyi közül a bácsalmási járás szaporodott a legjobban. Tíz év előtt 53,438 volt e járás lakosságának a száma; most pedig 61.886 és 8448 távollevő.

Küldöttségi tag Baja. Köszönjük a megtisztelő figyelmet; de már más helyről értesítettek bennünket arról a különös dologról.

st. Zombor. A divatkereskedők és a divatlapok mindent elkövetnek, hogy annak a csunya divatnak utat törjenek; de ezideig eredménytelenül.

„Martalék.” Közölni fogjuk.

„Tavaszi szellő.” Nem használhatjuk.

J. B.-t. Okvetlenül intézkedünk. Egyelőre még nem aktuális.

W. B. Zenta. Meglesz.

Cz. J. Gombos. Az önkéntes belépéshez a következő iratok szükségesek. 1. A születési anyakönyvi kivonat. 2. A szülők vagy gyám beleegyező nyilatkozata, melyet a járási főszolgabírónak hitelesítenie kell. 3. A járási főszolgabíró által kiállított belépési bizonyítvány. — Még

részletesebb felvilágosítást nyújt a „Katonai Tanácsadó” című könyv, mely 1 koronáért a Pátria-nyomdában (Budapest Üllői-ut 25) rendelhető meg.

Dr. St. Gy. Budapest I. Köszönet a gyors intézkedésért. A jelzett cikket várjuk. A kérdezett — úgy halljuk — a jövő héten jön Budapestre. A közgyűlésre vonatkozóan P. levélben fogja értesíteni.

V. S. Lussinpiccolo. Közlebbi cím hiányában nem tudtuk elküldeni.

W. M. Bácsföldvár. Holnap levélben értesítjük. Abban megírjuk az okot, hogy miért nem választunk eddig.

Dr. V. J. Istvánölg. Intézkedtünk.

Dr. H. Gy.-né Bács Mielőbb sorra kerül.

V. K. Zombor. A P-szre vonatkozó bejelentést köszönjük.

R. D. Körtés. Csak ma utazott Bácsborsodra.

Veprőd község előjáróságától.

585/egys.1911.sz.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Veprőd község urbéri birtokossága, — képviselve a községi előjáróság és képviselőtestület által, — a 7/kgy. 1908. sz. alatt hozott és 28172/1609.jkvi/1908. szám alatt jóváhagyott képviselőtestületi véghatározat alapján a veprői urbéri közöslégre egy **bikaistállót** és egy **pásztorlakot épített**, s e célból 1911. évi **április hó 1-én** (elsején) d. e. 10 órakor Veprőd község tanácstermében nyilvános írásbeli versenytárgyalást tart, mely alkalommal a kellő időben beérkezett ajánlatok felfognak bontatni; megjegyeztetik, hogy a versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőjük jelen lehetnek.

Szabályszerűen kiállított és lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvellenül vagy pósta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni; boríték a következő felirással látandó el: »Ajánlat az 585/egys. 1911. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt veprői urbéri bikaistálló és pásztorlak építési munkálatához.«

Az ajánlatok naponként a hivatalos órákban 1911. április 6 ik napjának délelőtti 3/410 óráig Veprőd község jegyzőjénél nyuitandók be.

A költségvetés szerinti 7779 kor. 22 fill. összegnek 50%-a = 388 kor. 96 fillér bántapénz Veprőd község pénztáránál a hivatalos órák alatt a jelen hirdetés számára való hivatkozással lefizetendő, s az erről szóló pénztári nyugta az ajánlatához csatolandó.

Az építési terv, költségvetés továbbá a feltételek Veprőd község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők; az építési és árlejtési feltételek 4 kor. 45 fillér ellenében, a költségvetés 12 kor. 45 fillér ellenében bárkinek megküldetnek.

Veprőd, 1911. évi március hó 13-án.

Dr. Faller Alajos, **Olvashatatlan aláírás,**
jegyző. **biró.**

Társuln é k

25000 korona tőkével létesítendő jó üzlethez, vagy vállalat-hoz. Tüchtig kereskedő, kitünő irodai erő vagyok, 18 éven keresztül saját en-gross üzletem volt Budapesten. Cim:

Haas Miksa Baja, Madách Imre-utca 8.

A bácsalmási járás főszolgabírájától.

617/1911.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó **Katymár** községben üresedésben levő és havi előleges részletekben felvehető, évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott

irnoki állásra

folyó évi **április hó 5-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1911. március 9.

Koller Oszkár
főszolgabíró.

Bizalmi állást

keresek. **Van 25000 korona óvadékom, tüchtig kereskedő, kitünő irodai erő vagyok. 18 éven keresztül saját en-gross üzletem volt Budapesten. Cim:**

Haas Miksa Baja, Madách Imre-u. 8.

Helyi ügynököket

keres fővárosi nagykereskedő cég divat-cikkeinek eladására. Urak és hölgyek, kik jól jövedelmező mellékkeresetre óhajtanak szert tenni és jó referenciákkal rendelkeznek, küldjék ajánlatukat

== „Helyi ügynök 468” ==

jeligére **BLOCKNER** hirdető irodájába, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.

Birtok eladás.

Somogyban kitünő karban tartott 200 holdas nemesi birtok, melyből 178 hold prima szántó, 16 hold rét és 6 hold termő szőlő, közel a vasúthoz és a járási székhelyhez — tágas urilakkal és megfelelő gazdasági épületekkel, egy esetleg több vevőnek előnyös árban és fizetési feltételek mellett **eladó.** Komoly vevőknek bővebb felvilágosítással szolgál

Ispánovits Dániel segéd-jegyző **Jánoshalmán.**

Billiárdasztalok,

golyók és dákók. Árverésen vettem több új modern Mahagoni, Caramból billiárdasztal és használt de jó állapotban levő lukas Kégli asztalokat, melyek olcsón **eladók.**

Schmidt János, Bácsfeketehegy.

Pályázat tanítói állásra.

Kunbaja, bácsmegeyi németajku köz-segben üresedésbe jött róm. kath. III.—VI. osztályu

fitanitói állásra

1911. év **április hó 1-ig** pályázat nyitattik. Az állás javadalma: 1. 1000 kor. készpénz a községi pénztárból, 2. 4 öl kemény tűzifa, házhoz, szállítva, 3. szabad lakás, 4. gazdasági ismétlőiskola vezetéséért 100 kor., 5. kertiletmény címén 20 korona. A megválasztott tartozik a rendes ismétlőiskolát is tanítani, a faiskolát kezelni, az iskola- és ovodaköteleseket összeírni. Orgonálásban jártasok előnyben részesülnek, mert a megválasztott tanítónak kötelessége a kántort ennek akadályoztatása esetén helyettesíteni. A német nyelv tudása megkívántatik. Az állomás azonnal elfoglalandó. A megválasztandó tartozik a bajavidéki róm. kath. tanítóegylethez belépni.

Kellőkép fölszerelt kérvények a fönti határnapig fötisztelendő **Klanszky Ferenc** apát-esperes urhoz, a kunbajai róm. kath. iskolaszékre címezve **Jánoshalmára** küldendők. 2—1

Kifolyó ártézi és mély kutak

fúrását, acetilin gőzvilágítását és fürdőszoba berendezéseket, lokomobilok magánjáróvá való átalakítását jutányosan és szavatosság mellett elvállal 10—2

Vadócz Károly géplakatos Topolyán.

Ugyanott magánjárók és cséplőkészletek minden nagyságban kaphatók.

Telefon-szám 25.

Zsablya község előljáróságától.

731/1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Zsablya község előljárósága elmozdítás folytán megüresedett

lovasrendőri állásra

pályázatot hirdet.

Az állás javadalmazása havi utólagos részletekben fizetendő 600 K évi fizetés 240 K lótartási átalány, természetbeni ruházat és felszerelés.

Felhívhatnak a pályázni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó évi március hó 21-ig nyújtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Zsablya, 1911. március 7.

Nikolits Endre
jegyző. 2—1

Jurisin György
bíró.

König János és Társai

mechanikai asztalos műhelye és butorgyára

Telefon 2. **Temerin** (Bácsmegeye) Telefon 2.

Készít és állandó raktáron tart a legújabb divat szerinti tömörfa és fourmiros **hálószoba** berendezéseket olcsó áron, valamint elvállal és pontosan elkészít a legmodernebb **épület-munkákat**. Minden **háztartásban** szükséges és kitünően bevált **mosó-
o o o gépek** darabja 18 korona. o o o 10—4

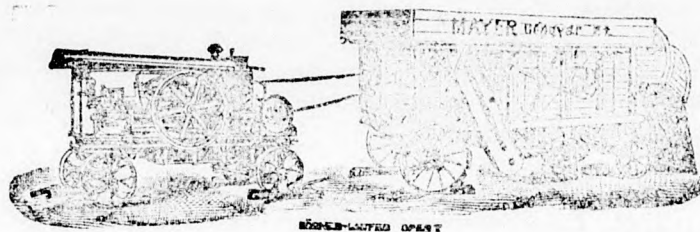
BENZINMOTOR • BENZINMOTOR • BENZIN

CSÉPLŐGARNITURÁK

Mielőtt cséplőgarnitúrát vesz, saját érdekében kérjen árjegyzéket a

Mayer Gépgyár Részvénytársaság-tól,

Szombathely vagy Budapest, VI. Váci-körút 61.

60 év óta gyártunk
cséplőgarnitúrákat.

Sok ezer köszönőlevél
az ország minden
részéből.

26—12

BENZINMOTOR • BOWMOTOR • BOWMOTOR • BOWMOTOR

Délvidéki Közgazdasági Bank Részv.-társ. Szabadka.

Vagyon

Mérleg-számla

Teher

	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénzkészlet					Részvény tőke	3000000			
Váltók:				234806	47	Tartalék tőke	1000000		
személyi hitelüek	7756257	55			Értékpapír árfolyam ingadozási alap	46729	67	4046729	67
jelzálogilag biztosítottak	3040547	47	10796805	02	Nyugdíjalap			108940	16
Kötvény kölcsönök:					Betétek			5914813	35
jelzálog kölcsönök	13694322	48			Hitelezők			2767500	39
községi kölcsönök	3373682	56			Visszleszámított váltók			4279049	11
kezességi kölcsönök	14577		17082582	04	Engedményezett kötvény kölcsönök				
Adósok:					jelzálog kölcsönök	12631715	91		
jelzálogfedezettel	135420	50			községi kölcsönök	3373682	56	16005398	47
egyébb fedezettel	381352	91			Parcellázási függő vételárak			673548	99
pénzintézetek	926441	97	1443215	38	Jelzálogkölcsönből visszatartott összegek			200599	89
Előlegek értékpapírokra és árukra			798849	10	Fel nem vett osztalék			747	
Lebonyolítás alatt álló jelzálog kölcsönök			397881	74	Átmeneti kamatok			223305	55
Értékpapírok és függő kamatai			2102554	75	Nyereség:				
Parcellázási műveletek			1127544	81	áthozat az 1909. évről	15356	51		
Ingatlan:					folyó évi nyereség	387623	54	402980	05
ház a Kossuth-utcában	245000								
telek a szegedi szőlőkben	13000		258000						
Felszerelés:			28000						
Hátralékos kamatok:									
jelzálogkölcsönök és váltók után	160543	90							
Átmeneti kamatok:									
engedményezett jelzálogkölcsönök és visszleszámított váltók után előre fizetve	192829	42	353373	32					
			34623612	63				34623612	63

Szabadka, 1910. évi december hó 31-én.

A z i g a z g a t ó s á g:

Lányi Mór elnökgazgató.

dr. Hegedüs Loránt Kiss Lajos

dr. Schäffer Adorján

Dr. Vojnits Gyula társelnök.

Kronberger Lipót Leitner Zsigmond

dr. Taussig Izsó

Vincze György

Megvizsgálta és rendben találta a felügyelőbizottság:

dr. Landauer Adolf

Deutsch Zsigmond
Prokesch Ignác

Guttman Lajos

Szepessy Sándor

Gyulai Alfréd

Halász Manó
Vas Ferenc

dr. Kráhl Lipót

A könyvelésért:
Kriszháber Jenő.

Rác-féle

:: Jolánföldi kertészet és szőlőtelep ::
KULA, Bácsmegeye.

Eladásra ajánlja leszállított árak mellett gyümölcsfáit kitűnő fajokban őszibarack, kajszin és almafákat százanként 30 koronáért. Körtétfákat százanként 40 koronáért. Végre az élősövények királyát egy, kettő és hároméves **Maclura-Aurentiacát** nyolc, tizenhat és huszonnyolc koronáért. Kettő és hároméves **Gleditsiát** hat és nyolc koronáért. 5-2

☞ Kívánatra árjegyzéket küldünk. ☞

Tömegtermelésre különösen ajánlható:

Téli arany parmen és Jonathan almafaoltványok 100 darab 80 kor., 1000 darab 750 kor. — **Magyar legjobb kajszin barackoltvány** 100 db 75 kor., 1000 db 700 kor. — **Acer nogundo** (körislevelű juhar) 2-2 fél méter magas és 20-25 cm. törzskörméretű példányok 100 darab 60 kor., 1000 darab 550 kor. 2 éves nemesített. **Tea és Remontant bokorrózsa** 10 drb 5 kor., 100 drb 40 kor. Gyümölcs és diszfaujdonságok, gyümölcsfák, diszfák, diszcserjék, akác, gleditschia és egyéb csemeték árjegyzék szerint. Virágok, virággumok konyhakerti és virágmagvak. 3-2

Kertészeti és Magtermelési Részvénytárs. Tokaj.

Meghívó.

Az apatini járási ált. takarékpénztár részvénytársaság

1911. évi március hó 26-án délután 3 órakor
— Apatinban az intézet helyiségében tartandó —

V-ik évi rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. A mérleg megállapítása.
3. Felügyelő bizottsági jelentés és ennek alapján a felmentvény megadása.
4. Az 1910. évi tiszta nyereség felosztása.
5. Két igazgatósági tag és egy felügyelő bizottsági tag választása.
6. Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.

Apatin, 1911. március 3.

Az Apatini Járási Ált. Takarékpénztár r. t. Igazgatósága.

Az eredeti zárszámadások a közgyűlés napjáig délelőtt 9-12 óra között az intézet helyiségében megtekinthetők. A közgyűlésen csak azok szavazhatnak, akik részvényeiket intézetünk pénztáránál, Apatinban, a Magyar Általános Takarékpénztárnál, Budapesten, vagy a Délvidéki Közgazdasági Banknál, Szabadkán 8 nappal a közgyűlés előtt előismervény ellenében letéteményezték.

Vagyon

Mérleg-számla 1910. december 31.

Teher

Pénztár készlet		33597 84	Részvénylőke	100000
Váltótárca jelzálog fedezettel	800895 70		Tartalékalap (idei javadalmazással 30000 korona)	19000
» kezességgel	331639 21	1132534 91	Betétek	1400785 54
Értékpapírok	237015 —		Váltó viszleszámitolás	152300
» függő kamatok	5519 90	242534 90	Engedményezett jelz. kölcsönök	214487 68
Törlesztéses jelzálog kölcsön	350383 05		Hitelezők folyó számlán	227980 19
Közönséges »	114505 15	464888 20	Fel nem vett osztalék	122
Kötvény kölcsönök		81365 —	Átmeneti kamatok	21843 40
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék		35683 79	Értékpapír letét	10000
Adósok jelzálog fedezettel	38107 38		Nyereség áthozat	597 79
» értékpapír	64047 78		» mint egyenleg	24706 50
» váltók	66842 87	168998 03		
Berendezés		1400 —		
Kölcsönadott értékp. bizom.		10000 —		
Átmeneti kamat viszl. váltók után.		614 50		
Biztosítási értékek		205 93		
		2171823 10		2171823 10

Veszteség

Eredmény-számla.

Nyereség

Betét kamatok		48122 43	Váltó kamatok	64592 34
» kamat adó	4812 24		Jelzálog kamatok	7366 86
Állami és községi adók	4072 34	8884 58	Kamatok	11288 14
Tiszti fizetések	7830 —		Adómentes kamat pénzintézetektől	2893 26
Lakbér	1200 —		» értékpapírok után	6609 90
Vegyes költségek	4632 84	13662 84	Árfolyam különbség	984 —
Váltó viszleszámitolási kamatok		4493 05	Annuitás	3239 09
Napibiztosí díj		690 —	Beiratósi díjak	900 —
Nyereség mint egyenleg		25304 29	Díj és jutalékok	1712 31
			Biztosítási jutalékok	973 50
			Nyereség áthozat	597 79
		101157 19		101157 19

A z i g a z g a t ó s á g:

Dr. Thim József, vezérigazgató.
bajszai Vojnich István, elnök.
Szavadilli József,

Dr. Récei János,

Strumberger Tamás, pénztárnok.

Ruszter Béla, Halász Manó,
Éhmann Ferenc,

Lövy Ferenc,

Kovács Jenő, főkönyvelő.

Kiss Lajos, alelnök.
Spitzer Izidor.

Felügyelő bizottság:

Rujer Ferenc, elnök.

Gara Rezső,

Hermannsdorf József,

Ihrig Károly,

Kassowitz Miksa.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsényo-
mókat, keletbélyegzőt, szá-
mozógépeket és minden e-
szakba vágó munkát a legju-
tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-
bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig,
szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken
mindig délután fél 2 órától 6-ig.

**Kitűnő masször és elsőrendű
tyukszemvágó a fürdőben.**

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap
vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer
kimosva és állandóan friss víz.

Leány-internátus Zentán.

**ENDREINÉ-féle leányinter-
nátus** (nevelőintézet) Zentán
nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, francianyelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és
gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogás-
= talan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi díj 600 K.

Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

FINOMMÁ TESZIK A KÖT

KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-
tár UJPESTEN.**

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de min-
dig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED

Boldogasszony-sugárut 58. szám

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasz-
talok** jótállás és kedvező fizetési feltételek
mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése
méltányos áron. Teljes kávéházi berende-
zések, tekeasztalok átvonása és javítása
Raktáron tart **dákókat** és mindenféle ká-
véházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

TRAPPISTA

legjobb minőségű csemege sajt és

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült

4½ klgr. 10 korona

= franco küldéssel =

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye).

Itt kapható még

tiszta tojásos tarhonya

kilónként 1-50 fillérrel.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a

„Bácsmegeye“

kiadóhivatalában

Budapest, Teréz-körut 2. sz.

Modern butorok!

Hálószobák és ebédlők

a legizlésebb kivitelben kaphatók méltányos
:: árak mellett, esetleg részletfizetésre is az ::

Apatini Asztalosok Termelő Szövetkezete,
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjánál.

Állandó butorkiállítás Apatin,
== polgári iskola épületében. ==

Gyári helyiség: **Zombori-ut,** a villamtelep mellett.

13-4